

Suomi myydään maaperää myöten?

Suomessa on käynnissä omaisuutemme myynti, jolla on kauaskantoiset seuraukset. LUKE:n mukaan metsärahasuojien ja ulkomaisten sijoittajien omistama metsäala on kasvanut lähes 600 000 hehtaariin (Helsingin maa-ala 21 400 ha), josta noin puolet on ulkomaisten toimijoiden hallussa¹.

Metsien lisäksi merkittävä osa Suomen kansantaloudesta on siirtynyt tai siirtyy yhä kiivaammalla tahdilla ulkomaalaisomistukseen. Kaivos-, teräs- ja akkuminaaliteollisuus, tuulivoimalat (85 % valmistuneista, rakenteilla ja suunnitteilla olevista), vetyinvestoinnit ja sähköverkot osoittavat, että omistus, päätäntävalta, ja verotus ovat muiden käsissä. Esimerkiksi, jos ulkomaisessa omistuksessa oleva yhteisö omistaa suomalaisen mankala-periaatteella toimivan energialaitoksen, omakustannushinnan ylittävä osuus verotetaan ulkomailla². Omistuksella on merkitystä myös huoltovarmuuden kannalta. Onko millään taholla kokonaisvaltaista käsitystä tilanteesta ja sen mahdollisista seurauksista?

Suomeen ollaan parhaillaan laatimassa vetystrategiaa – jälkijättöisesti. Ministeri Lintilän ja Energiategollisuus Ry:n mukaan tavoitteena on tuottaa jopa 10 % Euroopan vihreästä vedystä. Erityisesti mietityttää kenen vetystrategiaa Suomi aikoo noudattaa.

Saksalla on oma vetystrategia³ ja tarkat askeleet siitä, miten se edistää vetyteknologiansa käyttöä maailmanlaajuisesti, ja varmistaa vihreän vedyn tuonnin teollisuutensa tarpeisiin⁴.

Saksa käytti EU-puheenjohtajuuskautensa vaikuttaakseen EU:n vetystrategiaan. Tämän suunnitelman keskeisenä tavoitteena on rakentaa Euroopan laajuinen vetyputkisto, joka kulkee aina Keski-Saksan läpi⁵. Gasgrid Finland Oy aikookin rakentaa Ruotsin lisäksi kaksi vetyputkea Saksaan (Ahvenanmaan ja Viron kautta)⁶. Saksan vetystrategian kartassa (kuva) on esillä vain Viron kautta suunniteltu putkisto⁷. Vedyn kuljetus on erittäin kallista, mutta taloudellisin kuljetustapa on kaasuna putkea pitkin⁸.

Saksa painottaa vedyn tuontia Pohjoismaista ja Baltian alueelta. Saksan tavoitteena on edistää merituulivoimaa ja vetytuotannon pilottien rakentamista maan ulkopuolella. Suomalais-saksalainen kauppakamari on edesauttanut saksalaisten laitevalmistajien, tuulivoimayhtiöiden ja vetyliiketoiminnan rantautumista. Saksalaiset tuulivoimayhtiöt ovatkin ottaneet tukevan aseman maatuulivoiman rakentamisessa ja alan edunvalvonnassa.

Suomessa on jo saksalaisomisteisia pilottikohteita, mm. Harjavallan P2X

Map 1: Germany in the European Transnational Hydrogen Backbone



¹ <https://www.hs.fi/talous/art-2000009321362.html>

² https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/22393/urn_nbn_fi_uef-20200414.pdf?sequence=1&isAllowed=y

³ https://www.bmwk.de/Redaktion/EN/Publikationen/Energie/the-national-hydrogen-strategy.pdf?__blob=publicationFile&v=6

⁴ <https://www.csis.org/analysis/germanys-hydrogen-industrial-strategy>

⁵ <https://www.cleanenergywire.org/news/construction-europes-first-hydrogen-pipeline-network-begin-germany>

⁶ <https://www.tekniikkatalous.fi/uutiset/uusia-putkia-itameren-pohjaan-viritellaan-jo-suomen-ja-saksan-valilla-halutaan-siirtaa-vetya/6014589e-3a57-43e0-889a-df72550ccb40>

⁷ <https://www.cedigaz.org/germany-hydrogen-industry-and-national-strategy/>

⁸ <https://www.liebreich.com/the-clean-hydrogen-ladder-now-updated-to-v4-1/>

Solutions⁹ ja Kristiinankaupungin CPC Finlandin (saksalaisen tuulivoimayhtiön tytäryhtiö) ja PGEIF:n yhteishanke vedyn ja metaanin tuottamiseksi ja metaanin laivaamiseksi Saksaan¹⁰. PGEIF:llä puolestaan on sopimus saksalaisen tuulivoimalaitevalmistajan Siemens Gamesan kanssa yhteisinvestoinneista¹¹. Saksalainen vakuutusjätti Allianz suunnittelee kymmentä vety- ja metaanilaitosta Suomeen yhteistyössä Nordic Ren-Gas Oy:n kanssa¹². Saksa lobbaa poikkeuksellisen kovaa metanolin ja muiden vetyyn perustuvien polttoaineiden puolesta¹³. YLE nosti esille huolen mm. Ranskan ja Saksan suurista vihreän siirtymän tuista¹⁴. Onko myös Suomeen suunnatuissa vetyinvestoinneissa Saksan valtion tukirahaa? Teollisuus- ja Energiaministeriö on myöntänyt Nordic Ren Gas Oy:lle 46 miljoonan euroa investointitukea¹⁵.

Osa vedystä/metaanista käytettäneen Suomessa, mutta tavoitteena on tuottaa myös vientiin.

Vuoteen 2030 mennessä tuulivoiman kokonaiskapasiteetin ennustetaan viisinkertaistuvan tai jopa 50-kertaistuvan. Suomi on ajautumassa tuulivoimasähkön ja vedyn vientimaaksi – sen sijaan, että harkitsisi kokonaisvaltaisesti omaa tuulivoima- ja vetytuotannon tarvettaan, vedyn vaihtoehtoja ja rakentamisen merkittäviä vaikutuksia. Irlantilainen yhtiö suunnittelee tuulivoimaan nojautuvaa metanolitehdasta Lappiin, sillä vastustus tuulivoimaa kohtaan on voimakasta tuuliolosuhteiltaan ihanteellisissa Irlannissa¹⁶. Inkooseen suunniteltu vetyterästehdas puolestaan vaatii kolmannen kantaverkkolinjan, muuttaen valtio-omisteisen Fingridin suunnitelmia. Norjassa tehdasta ei haluttu sillä tuulivoima ja sähköyhteydet rikkovat luontoarvoja ja maisemaa.¹⁷

Suomi uhraa maaseutunsa, luontonsa ja metsänsä erityisesti Saksan vetyteknologian ja teollisuuden vuoksi. Tämä lisää myös metsänomistajien, metsäteollisuuden ja veronmaksajien kustannuksia, sillä luonnon ennallistamis- ja suojelutavoitteet sekä hiilinielujen ylläpidon tarve lisääntyvät toisaalla. Kantaverkkoinvestoinnit kaatuvat sähkön kuluttajien, veronmaksajien ja maanomistajien maksettavaksi. Valtio-omisteisen Gasgrid Finland Oy:n maksajat lienevät myös selvillä. Useat kansalaiset ovat kyseenalaistaneet tämän toiminnan periaatteet ja peruuttamattomat vaikutukset. Milloin päättäjämme kuuntelevat ja toimivat maamme parhaaksi?

Riikka Rajalahti
MMT, Multia-Jyväskylä
27.1.2023

⁹ <https://fimpec.com/ajankohtaista/rakennustyot-kaynnistyivat-p2x-solutionsin-vihrean-vedyn-laitoksella-harjavallassa/>

¹⁰ <https://kuljetuslehti.fi/2022/cpc-finland-ja-prime-green-energy-infrastructure-fund-aloittavat-yhteishankkeen-200-mwn-vihrean-vedyn-tuotantolaitoksen-ja-metanointiyksikon-rakentamiseksi-kristiinankaupunkiin/>

¹¹ <https://primecapital-ag.com/prime-green-energy-infrastructure-fonds/?lang=en>

¹² <https://www.sttinfo.fi/tiedote/allianz-sijoittaa-suomalaiseen-vihrean-vedyn-ja-power-to-gas--hankkeiden-kehittajaan-ren-gasiin?publisherId=69819120&releasId=69959658>

¹³ <https://www.liebreich.com/the-clean-hydrogen-ladder-now-updated-to-v4-1/>

¹⁴ https://yle.fi/a/74-20014659?utm_source=social-media-share&utm_medium=social&utm_campaign=ylediapp

¹⁵ <https://tem.fi/-/metaanintuotannon-laitoshanke-tampereella-sai-liki-46-miljoonaa-euroa-uuden-energiateknologian-investointitukea>

¹⁶ <https://www.is.fi/taloussanommat/art-200009353101.html>

¹⁷ <https://www.independent.ie/news/environment/majority-oppose-wind-farms-and-pylons-near-homes-40132226.html>

¹⁷ <https://www.energiauutiset.fi/kategoriat/tuotanto/aikaistuuko-uusi-yhteys-viroon.htm>